

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2021. szeptember 16.
(csütörtök)

Szepesy László

22.

AHOGYAN ISTEN MAGYARÁZZA: NE ÖLJ! 2.

Énekek: 211, 234

Alapige: Máté 5,21.23-26

„Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Ne ölj, mert aki öl, méltó az ítéletre. ... Azért, ha a te ajándéodat az oltárra viszed, és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened: Hagyd ott az oltár előtt a te ajándéodat, és menj el, elébb békéld meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándéodat. Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, amíg az úton vagy vele, hogy ellenséged valamiképpen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöcbe ne vessen téged. Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.”

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged, mennyei Édesatyánk, azért a reménységért, amiről a reformátor is vallott az előbb énekelt dicséretben. Köszönjük Neked, hogy valóban nemcsak a törvényt adtad elénk, amely bűneinkre és bűnös természetünkre mutat rá, és arra emlékeztet bennünket, hogy nap mint nap elbukunk újból és újból, amikor engedelmeskednünk kellene, hanem valóban Krisztusban szabadítást, bűnbocsánatot, ke-

22. AHOGYAN ISTEN MAGYARÁZZA: NE ÖLJ! 2.

gyelmet és új életet készítettél számunkra. Köszönjük Neked, hogy mi már hitből élhetünk és hitben járhatunk, köszönjük, hogy a törvény minden kívánalmát teljesítette megváltó Urunk helyettünk, és hogy az Ő igazsága ingyen kegyelemből nekünk adatik.

Hálát adunk, hogy így nézhetünk a mai napunkra is. Köszönjük, hogy minden bukásunkban és minden engedetlenségünkben a bocsánatot Krisztusért remélhettük, és hogy Hozzád fordulhattunk. Kérünk, adj nekünk szívbeli alázatot is, hogy valóban bánjuk az elkövetett bűnt, hogy ez a kegyelem ne legyen olcsó számunkra, hanem valóban megbecsüljük, és nevedet őszinte hittel dicsőítsük és magasztaljuk érte. És szeretnénk hálát adni azért is, mert áldást is készítettél számunkra a mai napon. Köszönjük, hogy ígéreted szerint velünk voltál, kerestél bennünket az Igében, csendességeinkben; hogy munkáinkat meg akartad áldani; és hogyha terhet, betegséget is kellett hordoznunk, mindig nyitva állt az út, hogy Hozzád forduljunk kegyelmért és erőért.

Köszönjük, Neked, hogy gyászunkban is Hozzád fordulhattunk. Hálát adunk azért, hogy könyöröghetünk beteg testvéreinkért, azokért, akik betegágyon kórházban vagy otthon fekszenek, és azokért is, akik Teled készülnek. Köszönjük, hogy Te vagy az, aki hitben megtartod őket kegyelmedből az örök életre.

Könyörgünk, hogy most formálj bennünket, Szentlelked által legyél itt, és hirdettesd úgy az ígét, hogy valóban ne csak fülünkig, hanem szívünkig hadd jusson. Tedd élővé és hatóvá, ölje meg az óembert bennünk, elevenítse és erősítse az újat. És indítson bennünket Neked odaszánt életre, neved igazi dicsőítésére és magasztalására. Így kérjük áldásodat erre a ma esti alkalmunkra is.

Kegyelmedben bízva kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Alapigénkben Jézus Krisztus a ne ölj parancsolatot magyarázza. Az előző igehirdetésemben a 22. vers kapcsán arról beszéltem, hogy Krisztus megítélése szerint a ne ölj parancsolatot már az is megszegi, aki szívében ok nélkül haragszik, rosszat akar a másiknak, vagy rosszindulatúan lenézi, megveti felebarátját, és a kárát akarja. A mai igeszakaszban Krisztus a parancsolat pozitív oldalára mutat rá, arra, aminek megtételére és megélésére akar ösztönözni, bátorítani és indítani minket. Ez pedig két szóban összefoglalva: a felebaráti szeretet, a felebarátaink életéért való munkálkodás. Mert ha az ölés a másik ember iránti rosszindulattal kezdődik – Krisztus magyarázata szerint –, akkor ennek ellenkezője azzal kezdődik, ha valaki jót akar embertársának.

Szeretném hangsúlyozni most is, hogy Krisztus itt nem csupán tettekről, hanem lelkiiségről, gondolkodásmódról, hitről beszél elsősorban, amelyekből aztán származnak a cselekedeteink. Erre azért szeretném külön is felhívni a figyelmet, mert szeretném, ha nem értenénk félre ezt az igét: Krisztus ebben a néhány igeversben nem az istentisztelet feltételeiről beszél, vagy arról, hogy hogyan rendezzük bírósági ügyeinket. Beszél ezekről a Szentírás sok más, egyéb helyen, de itt nem ezen van a hangsúly. Nagy bajban lennénk ugyanis, ha addig nem vihetnénk Istennek ajándékot, amíg szó szerint mindenkivel ki nem békülnénk. Gyakorlatilag ez sokak életében az istentisztelet megszűnését jelentené, mert mindig maradna még valami rendeznivalónk. Krisztus itt nem feltételekről beszél, hanem lelkiiségről, szívünk állapotáról. Azt mondja, hogy aki Istennek akar ajándékot vinni, annak szívében legyen ott az a vágy is, hogy szereteteivel, embertársaival békében akarjon élni, és ebből következzen az, hogy tőle telhetően mindent megtesz vitás ügyeinek rendezése érdekében. Mert Isten számára nem kedves dolog az, ha valaki szívében mások iránti haraggal, gyűlölettel, lenézással akarja Őt tisztelni. Az Istennek tetsző istentisztelethez tehát nem az kell, hogy szó szerint ne legyen egyetlen ember sem, akivel valamilyen vitás ügyem lenne, hanem az kell hozzá, hogy szeretet legyen a szívemben, és vágyjam a másokkal való megbékélésre, és ennek érdekében mindent meg is tegyek, tehát ez ne csak egy elméleti keresztyénség legyen részemről, hanem az életem tükrözze ezt. A ne ölj parancsolatot magyarázva tehát Krisztus arról beszél, hogy akkor élünk Isten törvénye szerint, ha nem ártani akarunk másoknak, nem életellenes, mások életét romboló módon élünk, hanem Isten szeretetétől vezérelve mások javát, gyarapodását kívánjuk, és ezért munkálkodunk is.

Isten a szeretet Istene és az élet Ura. Ő az emberi élet megmentéséért munkálkodik, ezért jött el Krisztus is, hogy életet adjon nekünk (János 10,10), és azt megőrizze az üdvösségre. Ugyanezt akarja bennünk, gyermekeiben is munkálni, hogy mi is felebarátainkat szeretve értük, és ne ellenük munkálkodjunk és éljünk.

Krisztus két példával szemlélteti azt, hogy mit jelent felebarátainkat szeretni. Az első egy istentisztelettel kapcsolatos példa, amikor valaki ajándékot visz Istennek. A második példa pedig egy bírósági pereskedés esete, amikor a vádló és a vádlott együtt megy éppen a bíróhoz (az igében szereplő ellenséggel fordított görög szót elsősorban bíróságon használták a vádlóra, tehát az ellenség alatt ezt értsük). Mindkét esetben több közös dolog található, amelyek üzenet értékűek számunkra. Mindkét példában a bíró elé áll az ember: az első esetben ez a bíró Isten maga, Neki viszek ajándékot, és mikor Elé állok, akkor jut eszembe, hogy van nekem még elintézni valóm; a második esetben egy világi bíróról van szó, de vonatkoztathatjuk

ezt is az Úrra akár. Továbbá: mindkét említett esetben az ember saját magában látja meg a bűnt, és azt, hogy vétkezett mások ellen, nem a másokban. Végül pedig Krisztus mindkétszer arra szólít fel minket, hogy rendezzük bűneink kérdését azzal, aki ellen vétkeztünk.

Ezeket mind a felebaráti szeretetről mondja Krisztus. Ezekkel a példákkal tehát arra akar tanítani minket Megváltónk, hogy hogyan szeressük felebarátunkat. Természetesen nem mond el mindent a felebaráti szeretetről, de nagyon alapvető és fontos dolgokra hívja fel a figyelmünket. Néhányat nézzünk meg ezekből.

Azt mondja az Úr, hogy aki szereti felebarátját, az elsősorban magával, és nem a másikkal szemben kritikus. Ez pedig abban mutatkozik meg, hogy nem azt keresi, hogy a másik mit tett ellenem, hanem azt vizsgálja, hogy én miben vétkeztem a felebarátom ellen. Krisztus szándékosan olyan példákat említ, amikben mi vagyunk a bűnösök, nem pedig ellenünk vétkeztek. Nem azért teszi ezt, mert ne vétkeznének ellenünk számtalan alkalommal minden egyes nap, tudja jól ezt az Úr, hanem azért beszél a mi bűneinkről, mert az isteni szeretet a bűnrendezés kérdését nem a másik életében akarja elkezdni, hanem elsősorban a magáéban. Erre pedig Istennel való kapcsolatunknak kellene ösztönöznie minket, az Istennel való találkozásunk alkalmával kellene eszünkbe jutnia, hogy rendeznem kellene sok bűnös dolgot. Miért? Azért, mert a hívő ember Isten jelenlétében, szentségében megérzi saját bűnös voltát a Szentlélek munkája révén, az Úr megláttatja vele felebarátai ellen elkövetett vétkeit. Valószínűleg a Testvérekkel is előfordult már ez, hogy leülünk imádkozni, és miközben az Úr előtt vagyunk, eszünkbe juttatja a Lélek, hogy hány dolgot követtem el aznap testvéreim, szeretteim vagy felebarátaim ellen. Az Úr jelenlétében az ember elég gyakran lelepleződik. Az első példában is, amit Krisztus említ, mikor jut eszébe az embernek az, hogy atyjafiának panasza van ellene? Akkor, amikor Isten előtt megállt az ajándékával! Korábban nem, mikor ott-honról elindult az ajándékával, hanem amikor a templomba ér, és éppen át akarja adni az ajándékát, akkor a Szentlélek ott megállítja. Te most elég jóssz, közben még rendeznivalód van sokakkal. A második példában hová készült az említett ember az ellenségével? A bíró elé. Krisztus azt mondja, hogy mindig jó alkalom az önvizsgálatra az, amikor Isten elé állunk őszinte hittel és alázattal! Akár csendességeinkben, akár imádságunkban, akár az úrvacsorára készülve. Ugye komolyan vesszük Pál felszólítását, hogy „*próbálja meg azért az ember magát*”, mielőtt az úrvacsorára készül? Nem ott gyorsan, vasárnap, hanem előtte, nyugalomban lehet tartani ilyen önvizsgálatot. És bár az Úr elé állás még önmagában nem garancia arra, hogy meglátjuk a bűneinket, mert sok haraggal és gyűlölettel teli ember vesz részt úgy istentiszteleten és imádkozik úgy, hogy közben önigazult

módon elégedett magával, de az, akiben az Úr Lelke munkálkodik, aki Isten parancsait magára vonatkoztatja, az elsősorban a saját, és nem a mások bűneit akarja firtatni és meglátni.

Gondoljunk bele, hogy az, akiben felebaráti szeretet van, ki miatt panaszkodik elsősorban az Úr előtt. Felebarátja vagy maga miatt? A zsoltárokban olvasunk sok példát arra, hogy Dávid az ellenségeire panaszkodik. Való igaz, de ezt mint gyermek teszi, az Atya elé járulva. Ugyanakkor a saját maga megvizsgálásával is sokat foglalkozik Dávid. Azt mondja a hívő ember, amit a farizeus? *„Hálákat adok Néked, hogy nem vagyok olyan, mint ... ez a vámszedő.”* Vagy pedig azt mondja, amit a vámszedő? *„Légy irgalmas nékem, bűnösnek.”* A saját bűneire tekint vagy a másikéra? A felebaráti szeretet nem azt várja el, hogy a másik változzon meg és szeressen engem, hanem azt kéri, és azért könyörög szüntelenül az Úrhoz, hogy engem változtass meg, hogy jobban szerethessem a másikat. Nem az a kérdése a hívő embernek, hogy ő mit tehet értem, hanem hogy én mit tehetek érte. A ne ölj parancsolat magyarázatában Krisztus hangsúlyozza, hogy a bennünk lévő harag, gőg, gyűlölet elszakít minket felebarátunktól, egyre távolabb visz tőle, egészen addig, hogy végül még az életét sem becsüljük semmire. A ne ölj a gyilkosságba torkollik, amely tettben az ember már semmire sem becsüli a másik életét. Ellenben a felebaráti szeretet nem eltávolodni, hanem közeledni akar a másikhoz, a kettőnk közötti kapcsolatot egyre szorosabbra akarja fűzni. Pont ezért mindent megtesz, hogy a békétlenség akadályait elhárítsa, hogy rendezze a másikkal vitás ügyeit. Krisztus erre a vágyra mutat rá mindkét példázatban: békülj meg a másikkal, szeresd így is őt. Természetesen itt az Isten szerinti békességről van szó, amiben nincs sem hazugság, sem a bűnnel való megalkuvás, sem az embereknek való tetszeni akarás. Nem ilyen áron keresi a békességet, hanem az Úr akarata szerint.

Megváltónk szándékosan hozza fel példának az Úrnak vitt ajándék esetét. Miért? Mert a farizeusok – akikről korábban is beszélt, és akik tanították a népet, mégpedig tévesen, ahogy a korábbi igehirdetésben már kifejtettem – sokszor úgy éltek, hogy Istennel és a templomi ceremóniákkal nagyon sokat törődtek, de az embereket elhanyagolták, sőt, lenézték, vagy egyenesen megvetették, ítélkezve utálták és gyűlölték őket, mint például a vámszedőket, paráznákat vagy azt a csoportot, amelynek tagjait elnevezték maguk között bűnösöknek. Krisztus tanításában rávilágít arra, hogy Isten a vallásos cselekedeteket nem fogadja el, ha közben szívünkben harag, irigység, rosszindulat és könyörtelenség van, mivel abból a szívből, ami ezekkel van tele (amiről a 22. vers is beszélt), amelyben ezek az indulatok uralkodnak, abból nem származhat semmi jó. Számos igehely beszél erről, de mielőtt néhányat megemlítenék, tisztázzuk azt is, hogy milyen Istennek

vitt ajándékról van szó. Mert napjainkban ugyebár már nem viszünk úgy áldozatokat és ajándékokat a templomba, mint az Ószövetség idején vittek a hívők. Akkor ma milyen ajándékot, áldozatot vihetünk az Úr elé? Például imádságunkat, hálaadásunkat, énekeinket, természetbeni vagy pénzbeli adományainkat, szolgálatainkat és ezekhez hasonlókat (korábban már volt szó erről egy istentiszteleten, ezért most bővebben nem térnék ki rá). Azt mondja ezekről az Úr, hogy mindezek nem kedvesek számára, ha közben felebarátainkat gyűlöljük, és nem szeretjük. A Szentírás számos igehelye megerősíti ezt a krisztusi tanítást, hogy nem lehet szétválasztani az Isten iránti és a felebarát iránti szeretetet. Mi lehet, hogy a gyakorlatban így akarunk élni, de ez Isten számára elképzelhetetlen. Az 1János 4,20-ban azt olvassuk: *„Ha azt mondja valaki, hogy: Szeretem az Istent, és gyűlölöli a maga atyjafiát, hazug az”* – ezt Isten mondja az emberről –: *„mert aki nem szereti a maga atyjafiát, akit lát, hogyan szeretheti az Istent, akit nem lát?”* Azaz az Isten és felebarátaink iránti szeretet nem szétválasztható egymástól. Ezt a téves elképzelést leplezi itt le Krisztus. Mit kérdez meg? *„Hogyan szeretheti az Istent?”* Megkérdőjelezi az ilyen embernek Isten iránti szeretetét az apostol. Azt mondja, hogy ha te gyűlölöd a felebarátodat, de közben azt hangoztatod, hogy te szereted Istent, akkor ez hogyan lehet? Milyen szeretet van benned? Le akarja leplezni, hogy ilyen szeretet nincs, az nem az Úrtól való szeretet. Pozitíve erre szólít fel minket Krisztus az első példában, hogy kössük össze ezt a kétféle szeretetet. Azt mondja: szeretni akarod az Urat, ajándékot akarsz Neki vinni? Nagyon helyes, rendben van. Akkor ezt tedd úgy is, hogy szeresd felebarátodat, menj, békülj meg előbb vele, és aztán az ajándékot is vidd Isten elé. Ne válaszd szét a kettőt, hanem kösd össze. Hisszük mi ezt, Testvérek? Azt, hogy Istent úgy szerethetjük elsősorban, hogy egymást szeretjük? Itt nem össze akarom mosni a kétféle szeretetet, mert különbség van az Isten és a felebarát iránti szeretet között, mert Istent más módon is szeretjük, tiszteljük és imádjuk, amiben nem részesítjük a felebarátot. De hisszük mi azt, hogy ha az embereket nem szeretjük, hanem állandóan csak vitatkozunk velük, vagy megvetjük őket és önzőek vagyunk, és nem zavar minket az, ha ellenük elkövetünk valamit, akkor az azt jelenti, hogy Istent sem szeretjük? *„Mert aki nem szereti a maga atyjafiát, akit lát, hogyan szeretheti az Istent, akit nem lát?”* Gondolkozzunk el ezen, Testvérek, hogy emberi kapcsolataink hogyan tükrözik a bennünk lévő Isten iránti szeretetet!

Ugyanerre figyelmeztet minket sok más igehely is, hogy az istentisztelet összefüggésben van azzal, ahogyan mi egymással bánunk. Az 1Timótheus 2,8 szerint: *„Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelvén föl harag és versengés nélkül.”* Az Úr elé vitt ajándék az imádság, az imádat, és azt mondja, hogy *„harag és versen-*

gés nélkül” kell azt odaadnunk. A szóban forgó harag viszont nem az Úr iránti harag, hanem a szeretteid, a munkatársad, a szomszédod iránti harag, és az egymással való versengés. Azaz haraggal és versengéssel a szívünkben nem lehet igazán imádkoznunk. Továbbá az Ézsaiás 1,15-ben azt mondja az Úr, ugyancsak az imádságról: *„És ha kiterjesztitek kezeiteket”* – ez az imádság –, *„elrejttem szemeimet előletek; sőt, ha megsokasítjátok is az imádságot, én meg nem hallgatom: vérrel rakva kezeitek”*. A másik ellen elkövetett bűnöd miatt – mondja az Úr – nem hallgatom meg a könyörgésed. Ugyanerre hívja fel a figyelmünket az Ézsaiás 58,4: *„íme perrel és versengéssel böjtöltök, és sújtotok a gázságnak öklével; nem úgy böjtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban”*. Ugyanerről van szó, amiről Krisztus beszél: a pereskedés képe. Vagy gondoljunk az alamizsnára, az adományra, amit Pál apostol a Filippi 4,18-ban jó illatú, Istennek tetsző, kellemes áldozatnak nevez. Az 1Korinthus 13,3-ban viszont azt mondja, hogy mindenünket odaajándékozhatjuk másoknak, még akár életünket is feláldozhatjuk, de ha szeretet nincsen bennünk, akkor semmit sem ér áldozatunk. Krisztus ugyanerre figyelmeztet: Isten iránti tiszteletünkben, szeretetünkben legyen ott és kapcsolódjék hozzá szorosán a felebarátaink iránti szeretet. Nem azért, mert a felebaráti szeretet megelőzné az Isten iránti szeretetet, nem erről van szó. Istent előbb kell szeretnünk, mert felebarátainkat máshogy nem is tudnánk. Krisztus csak azért mondja ezt, hogy leleplezze azokat, akik hívőknek mondják magukat, vagy azt gondolják, hogy szeretik Istent, közben pedig megvetik megbántott barátaik panaszát. Arra mutat rá, hogy lehetetlen dolog, hogy valaki új szívet kapjon, és mégis az embertársai iránti gyűlölet, harag uralkodjék benne. Valaki vagy Isten szeretetéből él, és szereti az Urat és felebarátait, vagy pedig csak mímeli azt, hogy szereti Istent.

Pozitíve tehát miben gyakoroljuk a felebaráti szeretetet? Mire szólít fel minket Krisztus? Arra, hogy minél hamarabb béküljünk ki azokkal, akiket megbántottunk, akik ellen vétkeztünk. Hogyan? Hogyan béküljünk meg? Akár úgy, hogy hibáinkat és bűneinket megvalljuk nekik, akár úgy, hogy megalázzuk magunkat felebarátaink előtt, és bocsánatot kérünk tőlük, vagy ha kell, akkor kárpótlást vagy elégtételt nyújtunk akár szóbeli, akár cselekedeti vétkeinkért, attól függően, hogy mit követtünk el ellenük. Mind bűnös voltunk belátása, bűneink megvallása, mind a másiktól való bocsánatkérés, vagy az elégtétel adása – valljuk be, Testvérek – nehéz számunkra, mert kiszolgáltatottá tesz minket, mert leleplezi gyarló természetünket, mert valamit oda kell adnunk a másiknak, amivel más tervünk volt. Honnan vegyük ehhez az erőt? Krisztus azt mondja, hogy egyedül Őtőle. Egyedül Ő az, aki képes így szeretni, egyedül Ő az, aki betöltötte a ne ölj parancsolatot, egyedül Ő tudja, mit jelent így szeretni a felebarátot, bár Ő nem

vétett semmit, tehát Neki nem kellett így bocsánatot kérnie másától, mint nekünk kell, de a ne ölj parancsolat pozitív oldalát, felebarátunk szeretetét egyedül Krisztus töltötte be teljesen. És amikor mi találkozunk a gyarlóságunkkal, bukásainkkal, hogy nehezen megy magunk megalázása, a bocsánatkérés és más egyéb, akkor Őhöz forduljunk, mert egyedül az Ő Lelke tud minket erre indítani és alkalmassá tenni. A Tőle kapott felebaráti szeretetnek erősebbnek kell lennie minden büszkeségünknel, öngazultságunknál, önzésünknel ahhoz, hogy ezeket meg tudjuk tenni. Ha te szereted felebarátodat, akkor a vele való békesség helyreállításán fogsz munkálkodni, és mindent, ami ebből a te részed, meg akarsz tenni, akármennyire is megalázó vagy fájdalmas legyen a számodra – mondja Krisztus.

Azt mondja tehát, hogy akár mi vagyunk a megbántott fél, akár mi vagyunk azok, akik másokat bántottak, a megbékélésért tőlünk telhetően mindent meg kell tennünk. Természetesen ez nem garantálja a békességet és a kibékülést, hiszen vannak kemény szívű emberek, akik mindenáron vitatkozni, veszekedni akarnak, és akik gyűlöletükben engesztelhetetlenek. Az ilyenekkel az ember hiába próbálkozik megbékülni, nem fog menni. Ezért fontos az apostollal együtt pontosan fogalmaznunk, aki azt mondja a Róma 12,18-ban: *„Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljtek”*.

Először tehát Krisztus a felebaráti szeretet miatt szólít fel minket arra, hogy igyekezzünk békességben élni másokkal, saját példáját adva elénk. Mert az Isten parancsai iránti engedelmesség elsődleges okának a Tőle kapott szeretetnek kell lennie, ahogyan a nagy parancsolatban is láthatjuk azt. Másodszor azonban a büntetés képével is ösztönözni akar minket Krisztus a ne ölj parancsolat betartására, amikor azt mondja: *„a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöcbe ne vessen téged. Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.”* Krisztus itt akár a világi bíróságra is utalhat, mert ez is benne van az Ő mondanivalójában, hogy a hívő embert bírósági tárgyaláson is jogosan elítélhetik, mert elkövetett valami bűnt, de a mennyi Bíróra is utal egyúttal. De miért hozakodik elő Krisztus itt az ítélet képével? Természetesen nem azért, hogy aztán félve és rettegve akarjunk megbékélni másokkal, hiszen ebben a félelemben – ha engem csak a félelem vezérelne arra, hogy békességet keressek – csak önzés és önmagam féltése és megmenteni vágyása lenne csupán; a másik javának akarása, a másik iránti felebaráti szeretetnek semmi nyoma nem lenne, ha csak félelemből és rettegésből akarnánk engedelmeskedni. Krisztus a büntetés képét mégis helyesen hozza elénk, mert ezzel mintegy azt mondja: ha meg akarsz békélni felebarátoddal, az neked is a javadra szolgál, mert elkerülsz az egyébként igazságos ítéletet és büntetést. Mert ha te vétkeztél, akkor

igazságos a büntetésed is. Azért figyelmeztet tehát minket a büntetés elkerülésére Krisztus, mert van, hogy annyira makacs a szívünk, hogy a felebaráti szeretet nem tud minket eléggé ösztönözni arra, hogy keressük a békességet. Hiába adja elénk Krisztus a Szentírásban számtalan példáját ennek, vagy éppen a környezetünkben testvéreink példáját, gyakran ez a felszólítás a szeretetre nem elég, mert kemény a szívünk. Ezért Isten hatóságosabb eszközt, az ítélet képét használja, mint az Ószövetségben is számtalan alkalommal tette: Izráelt először megtérésre szólítja fel, Isten kegyelmét és szeretetét hirdeti, de ha a nép megkeményíti a szívét, akkor az ítélettel szólít fel megtérésre. Ugyanígy minket is, hogy az Úr felrázzon, önvizsgálatra, igaz bűnbánatra és bocsánatkérésre ösztönözzön, itt az ítélet képét hozza elénk. A megtérőnek kegyelmet kínál fel, a makacsságban megmaradónak pedig a büntetést ígéri meg. Adja az Úr, Testvérek, hogy ne az ítélet ösztönözzön minket a felebaráti szeretetre, a békesség keresésére, de azt is adja meg az Úr, ha netán ilyen szívkeménység venne erőt rajtunk – mert előfordulhat bármelyikünkkel –, akkor nyugodtan vonatkoztassuk magunkra az Úr ítéletét, figyelmeztetését, hogy ez aztán összetörjön minket, felrázzon és megtérésre indítson.

Urunk azt is hangsúlyozza egyébként, hogy ezt a megbékélést hamar keressük, addig, amíg úton vagyunk ellenségünkkel. Mert, Testvérek, nem tudjuk, hogy holnap van-e még lehetőségünk a békesség keresésére! Lehet, hogy már nem, ezért amint lehet – mondja az Úr –, béküljünk meg egymással. Ne halogassuk a bocsánatkéréseket vagy bocsánat adásokat, hanem ahogyan az Úr megbocsátott nekünk, úgy tegyünk mi is, ahogyan egyébként az úri imádságban szoktuk is kérni. Testvérek, a holnap és a majd egyszer kibékülök vele, ez mindig az ördög tanácsa; ellenben az Úr parancsa az, hogy még ma, vagy akár most, vagy akkor, amikor megteheted következő alkalommal, minél hamarább.

Végül pedig, Krisztus ezen parancsáról jusson mindig eszünkbe az, hogy Isten hogyan és mennyire kereste a velünk való békességet. Annyira szeretett minket, bűnös embereket, hogy egyszülött Fiát áldozta fel azért, hogy megbékéltessen minket magával. Meghozta értünk a legnagyobb áldozatot azért, hogy békességünk legyen Ővele. Pedig nem Ő volt az, aki vétkezett ellenünk, hanem mi vétkeztünk Ellene. Nem Ő volt az, aki igazságtalanul cselekedett, hanem mi. Őnála van az igazság, az ítélet, Ő az igaz Bíró, aki jogosan kárhoztathatna és büntethetne meg minket, de mégis irántunk való szeretetéből a békességet kereste és munkálta inkább Krisztus által. Mondtam, de most megint hadd hangsúlyozzam: Krisztus betöltötte pozitíve is a ne ölj parancsot, mindezt felebarátai javára tette, és az ellenségeit is szerette, és velünk is megteszi mind a mai napig. Ott ül a mennyben, és szeret bennünket, ellenségeit, azokat, akik folyamatosan

megszegjük az Ő parancsait, minket, bűnösöket, és keresi a békességet velünk, és ezt kínálja folyton, újból és újból, és ezért munkálkodik is. Köveszük Őt ebben a békességkeresésben és felebarátaink iránti szeretetben hálaból. Olyan hálaból, amely megérti, mi mindent áldozott Isten azért, hogy velünk megbékélhessen. És ha kell, mi is hozunk áldozatokat felebarátainkért, hogy békében éljünk másokkal. Hangsúlyoznám még egyszer: nem megalkuvásról, a bűn elfogadásáról van szó, hanem a Szentírás nyújtotta keretek közötti megbékélésről. És ha valakit igazán szeretünk, akkor a ne ölj parancsolat arra indít bennünket, hogy ne hagyjuk őt a halálban, mert a passzív elnézése annak, hogy valaki hitetlen marad, és a halálban marad, Krisztus nélkül marad, az majdnem olyan, mintha hozzájárulnánk ahhoz, hogy valakit megöljenek. Ha igazán szeretünk valakit, akkor ne hagyjuk őt a halálban, hanem hívjuk őt az élet ajándékozához, Urához, Krisztushoz, hogy neki is örök élete legyen. Ezzel tudjuk leginkább szeretni a körülöttünk élőket, és a ne ölj parancsolatot is úgymond betartani. Kívánom, hogy Isten Szentlelke bátorítson fel minket erre, és adjon nekünk erőt küzdeni a bennünk lévő, életellenes erőkkel, gondolatokkal, vágyakkal és bűnökkel.

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged, megváltó Úr Jézus Krisztus, azért, mert irántunk való irgalmadból, kegyelmedből és szeretetedből eljöttél, és mint a mi képviselőnk, a mi Úrral való szövetségünk fejeként a ne ölj parancsolatot is beteljesítetted, hiszen az nekünk nem megy bukott, bűnös, önző természetünk miatt. Óemberünk újból és újból visszahúz bennünket is, akiket már újjászültél, új életben járatsz, és így naponként vétkezünk ez ellen a parancsolat ellen. Köszönjük, hogy leveszed ennek terhét rólunk, hogy be kelljen töltenünk, mert Te már betöltötted, miénk a Te igazságod kegyelmedből. Segíts, Urunk, ezt elhinnünk, és úgy hinnünk, hogy ebből valóban származzon az erre való törekvés, a hálaból való Neked élés, felebarátaink iránti szeretet. Segíts, hogy ne csak a magunk javát keressük, hanem a másikat is. Add, hogy mindezt aprópénzre tudjuk váltani a mindennapokban, hogy fel tudjuk tenni magunknak a kérdést: hogyan tudom szeretni felebarátomat, és a másik javát munkálni? Mindazokért élni, akikkel naponként találkozom, vagy akiket rám bízál, felelőssé tettél értük. Segíts, hogy valóban érezzük ebbéli felelősségünket.

Köszönjük azokat, akik így szeretnek bennünket. Köszönjük azokat, akik háttérbe tudják helyezni önös érdeküket, és mindig minket építenek, minket gyarapítanak, minket szeretnek. Urunk, kérünk, hogy ezzel a szereteteddel naponként ajándékozz meg minket is, és segíts követnünk Téged ezen az úton.

És könyörgünk azért, hogy gyülekezetként is Rád tudjunk mutatni, add, hogy csak Benned tudjunk bízni, és valóban, akik közénk jönnek, tudjuk ezzel a szeretettel szeretni. Kérünk, hogy adj szabadítást egyen-egyenként mindannyiunknak azokból a bűneinkből, amelyek megakadályoznak minket ezekben, amelyekkel naponként küzdünk, harcolunk, vagy amelyek már annyira ránk terhelődtek és lenyomtak, hogy már beletörődtünk. Köszönjük, hogy nincs olyan bűn Számodra, amelyből ne tudnál megszabadítani, mert Te hatalmasabb vagy mindegyiknél. Kérünk, hogy így hadd higgyünk Benned, és segíts a könyörgésben is állhatatosnak lennünk.

Könyörgünk, hogy így vezesd gyülekezetünket, közösségeinket, áldd meg alkalmainkat, találkozásainkat, ezek is hadd lehessenek olyanok, amelyek a Te irgalmadról és kegyelmedről hadd beszéljenek. Áldd meg családjainkat, munkahelyi, baráti közösségeket, segíts így jelen lennünk a Te gyermekeidként, Rólad beszélve.

Könyörgünk azokért, akik megterheltek, akik fájdalmakat hordoznak. Add, hogy Szentlelked hitet munkáljon bennük, erőt adjon ezek elhordozásához, kegyelmed nagysága szerint pedig kérünk, adj szabadítást nekik.

Könyörgünk, hogy segíts a küzdelemben, hogy a világ ideológiai támadásaival szemben megállhassunk. Add, hogy a Te szeretetedet tudjuk felragyogtatni ezekkel szemben is, ne pedig azt a hamis szeretetet, amiről a világ beszél. És könyörgünk azért, hogy egyházunk tudja az evangéliumot hirdetni. Áldd meg minden szolgálóját. És könyörgünk, adj népünknek a bálványoktól való Hozzád térést, adj ébredést közöttünk.

Kérünk, hogy egyen-egyenként áldj meg szolgálatainkban, életünkben, add, hogy a mindennapjaink hadd lehessenek Neked való szolgálat alkalmi, és kérünk, hogy az engedelmisség lelkével támogass bennünket.

Köszönjük, hogy velünk vagy minden napon, ígéreted szerint a világ végezetéig, vagy addig a napig, míg magad mellé veszel minket. Erősítsd bennünk a reményt, hogy mi örömmel várjuk a Veled való szemtől szembe találkozást, és indíts minket neved dicsőítésére, magasztalására, mert már most is ismerhetünk Téged hit által, kegyelmedből.

Így kérünk, őrizz továbbra is bennünket a hitben, és adj nekünk a Te ismeretében és a kegyelemben való növekedést Krisztusért!

Ámen.

234. ének

1. Jer, kérjük Isten áldott Szentlelkét
Legfőképpen az igaz hitért,
Hogyha jó a végóra, mellénk álljon,
Hazatérésre készen találjon, Könyörüljön.

2. Jer, Világosság, ragyogj fel nekünk,
Hogy csak Krisztus légyen mesterünk,
El ne hagyjuk őt, mi hű Megváltónkat,
Aki népének örökséget ad. Könyörüljél.

3. Ó, Szeretet, áraszd ránk meleged,
Hadd kóstoljuk édességedet;
Tiszta szívből mindenkit hadd szeressünk,
Egyességben és békében éljünk. Könyörüljél.

4. Ínségeinkben fő Vigasztalónk,
Halál ellen megbátorítónk,
Össze ne hagyj esni, ha ellenségünk
Reánk jó s romlást készít már nekünk. Könyörüljél.